

Redovisning av inriktningen av verksamheten hos Inlandsinnovation AB

Sammanfattning

I betänkandet behandlas regeringens skrivelse med redovisning av inriktningen av verksamheten hos Inlandsinnovation AB (skr. 2010/11:74) och en motion som väckts med anledning av skrivelsen.

Riksdagen beslutade i december 2010 att inrätta ett nytt statligt bolag för att främja innovation och företagande i stödområde A (prop. 2010/11:2, bet. 2010/11:FiU11, ytr. 2010/11:NU2y). Ett enhälligt näringsutskott förordade ett sådant riksdagsbeslut men påtalade samtidigt att det i regeringens förslag fanns oklarheter som borde klarläggas innan verksamheten kan påbörjas. Därför var riksdagsbeslutet villkorat av att regeringen skulle återkomma till riksdagen med en mer detaljerad redovisning av inriktningen av det nya bolagets verksamhet, innan den praktiska verksamheten i bolaget sätts i gång. Regeringen har nu i skrivelsen lämnat den begärda redovisningen.

Sammantaget ställer sig utskottet positivt till den inriktning av verksamheten för Inlandsinnovation som redovisas i skrivelsen. Samtidigt förutsätter utskottet att Näringsdepartementet på lämpligt sätt återkommer till utskottet med information om resultatet av verksamheten. I en reservation (V) framförs olika synpunkter på hur bolagets verksamhet bör bedrivas.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Utskottets överväganden	5
Skrivelsen	5
Bakgrund	5
Inriktningen av Inlandsinnovations verksamhet	6
Allmänt om verksamheten	6
Organisatoriska frågor	7
Finansiella instrument	8
Motionen	9
Vissa kompletterande uppgifter	9
Utskottets ställningstagande	11
Reservation	12
Redovisning av inriktningen av verksamheten hos Inlandsinnovation AB (V)	12
Särskilt yttrande	14
Regeringens hantering av inrättandet av Inlandsinnovation AB m.m. (S, MP)	14
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	15
Skrivelsen	15
Följdmotionen	15

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Redovisning av inriktningen av verksamheten hos Inlandsinnovation AB

Riksdagen avslår motion 2010/11:N3 yrkandena 1–4 och lägger skrivelse 2010/11:74 till handlingarna.

Reservation (V)

Stockholm den 28 april 2011

På näringsutskottets vägnar

Mats Odell

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Mats Odell (KD), Lars Johansson (S), Hans Rothenberg (M), Olof Lavesson (M), Krister Örnfjäder (S), Ann-Kristine Johansson (S), Börje Vestlund (S), Lars Isovaara (SD), Kent Persson (V), Boriana Åberg (M), Ingela Nylund Watz (S), Johan Johansson (M), Ingemar Nilsson (S), Liselott Hagberg (FP), Helena Lindahl (C), Lise Nordin (MP) och Mats Sander (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas

- regeringens skrivelse 2010/11:74 med redovisning av inriktningen av verksamheten hos Inlandsinnovation AB
- en motion som väckts med anledning av skrivelsen.

Bakgrund

Riksdagen beslutade i december 2010 (prop. 2010/11:2, bet. 2010/FiU11, ytr. 2010/11:NU2y), på förslag i hösttilläggsbudget för 2010, att bemyndiga regeringen att i aktiebolagsform bedriva finansieringsverksamhet och annan verksamhet för att främja innovation och företagande i norra Sveriges inland (stödområde A). Regeringen bemyndigades också att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att för detta ändamål förvärva ett aktiebolag och ge ett kapitaltillskott till ett sådant bolag med högst 2 miljarder kronor. Riksdagen godkände vidare att anslaget Kapitalinsatser i statliga bolag (1:21) under utgiftsområde 24 Näringsliv ökades med 2 miljarder kronor och att anslaget skulle få användas för det angivna ändamålet.

Näringsutskottet ställde sig i sitt yttrande till finansutskottet i princip positivt till förslaget, vilket följdes upp av finansutskottet. Det fanns dock oklarheter som borde klarläggas innan verksamheten kan påbörjas, anförde utskotten. Förslagen i propositionen bifölls av riksdagen med villkoret att regeringen skulle återkomma till riksdagen med en mer detaljerad redovisning av inriktningen av det nya bolagets verksamhet. Här borde bl.a. ingå en beskrivning av hur verksamheten ska organiseras, hur en eventuell samverkan med andra aktörer beräknas kunna ske, vilka finansiella instrument som ska tillhandahållas samt en bedömning av förenligheten med gällande statsstödsregler, anfördes det. Regeringen borde avvakta med att sätta i gång den praktiska verksamheten i det nya bolaget tills riksdagen har getts möjlighet att behandla den begärda kompletteringen, sade utskotten.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna och avslår en motion som väckts med anledning av skrivelsen. Utskottet ställer sig positivt till den inriktning av verksamheten för Inlandsinnovation AB som redovisas i skrivelsen men förutsätter samtidigt att Näringsdepartementet på lämpligt sätt återkommer till utskottet med information om resultatet av verksamheten.

Jämför reservation (V) och särskilt yttrande (S, MP).

Skrivelsen

Bakgrund

Bakgrunden till inrättandet av det nya bolaget är att tillgången till riskvilligt kapital i norra Sveriges inland bör öka för att ta till vara tillväxtpotentialen och stärka den internationella konkurrenskraften hos företag i regionen. Ytterligare resurser behöver tillföras norra Sveriges inland för att stärka och utnyttja den tillväxtpotential som finns i regionen. Enligt regeringen står norra Sveriges inland inför särskilda utmaningar till följd av en mängd faktorer som följer av det geografiska läget såsom gleshet, demografisk utveckling m.m., samtidigt som området har rikligt med tillgångar i form av naturresurser och därmed en potential att förädla regionens råvaror och att bidra till omställningen till ett mer hållbart samhälle. Det alltmer globaliserade näringslivet innebär både möjligheter och utmaningar för verksamheter i regionen. Näringslivet i norra Sveriges inland behöver diversifieras ytterligare. Det finns ett behov av att förstärka förutsättningarna för utveckling av små företag, liksom etablering och utveckling av större verksamheter för att skapa en dynamik som leder till ömsesidig utveckling för olika kategorier av företag.

När det gäller utbudet av finansieringstjänster sägs att privata bankers utlåning är den primära källan för företagens lånemöjligheter och tillgodoseende av kreditbehov i norra Sveriges inland. Bland marknadskompletterande finansieringsaktörer som tillhandahåller lån och krediter till företag i hela eller delar av stödområde A finns t.ex. Stiftelsen Norrlandsfonden och Almi Företagspartner AB samt aktörer som tillhandahåller kreditgarantier. När det gäller riskkapital finns ett antal privata aktörer i regionen, men det privata utbudet via riskkapitalbolag och s.k. affärsänglar, dvs. personer som engagerar sig som företagsfinansiärer, är begränsat. Utbudet av riskkapital och antalet aktörer som är verksamma i regionen har dock ökat på senare år, bl.a. till följd av etableringen av de regionala riskkapitalfonder

som delvis är finansierade med medel från EU:s regionala utvecklingsfond. De flesta riskkapitalbolagen i regionen är relativt små, vilket begränsar möjligheterna för dem att gå in i större affärer och i investeringar med längre placeringshorisont. Almi erbjuder innovationslån och förstudiemedel för projekt i tidiga skeden med hög risk. Innovationsbron AB kan tillhandahålla utvecklingskapital i tidiga skeden till kunskapsintensiva företag med hög risk. Innovationsbrons investeringar har främst gjorts i företag med koppling till universitet och högskolor eller forskningsintensivt näringsliv.

Områden där marknaden och befintliga offentliga aktörer inte fullt ut tillgodoser efterfrågan gäller främst finansiering i särskilt tidiga innovationsskeden samt för större projekt och projekt med långa ledtider, innan ett positivt kassaflöde eller återbetalningsförmåga uppnås, sägs det i skrivelserna. Låga värderingsnivåer i norra Sveriges inland för säkerheter såsom fastigheter innebär också svårigheter för marknaden att kunna finansiera olika projekt med stöd i säkerheter, vilket normalt är ett krav för att få lånefinansiering från befintliga aktörer. Detta innebär problem i samband med t.ex. ägarskiften, investeringar i nya fastigheter och anläggningar samt vid investeringar för expansion av verksamheter. Det finns vidare ett behov av att förstärka såddfinansieringen och av investeringsförberedande insatser och utvecklingsstöd, t.ex. inom ramen för inkubatorer. De större investeringar som kan vara aktuella kan t.ex. avse utveckling av biobränslen, vindkraft, miljöteknik, mineralprojekt, destinationsutveckling och turism, där befintliga aktörer sällan har resurser att svara för finansieringen. Dessa aktörer kan sällan agera utan ytterligare medfinansierare när det gäller lån med långa löptider och med lång förväntad tid till positivt kassaflöde. Inlandsinnovation AB är ytterligare en aktör som på marknadsmässig grund kan dela finansieringen och därmed risken med andra finansieringsaktörer.

Inriktningen av Inlandsinnovations verksamhet

Allmänt om verksamheten

Inlandsinnovation ska på marknadsmässiga villkor direkt och indirekt kunna investera i eller finansiera företag och innovationsprojekt i syfte att utifrån de möjligheter och förutsättningar som gäller i regionen främja företagande och utveckling i norra Sveriges inland (stödområde A). Detta område är fastställt i förordningen (1999:1382) om stödområden för vissa regionala företagsstöd och omfattar för närvarande Jämtlands län samt vissa kommuner eller delar av kommuner i Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands, Gävleborgs, Dalarnas och Värmlands län. En förbättrad finansieringstillgång kan bidra till att utveckla innovationskraften och tillvarata befintliga resurser och den tillväxtpotential som finns i regionen inom såväl traditionella näringar som inom nya områden. En mer diversifierad näringslivsstruktur bidrar till investeringsmöjligheter som sträcker sig från

utveckling av små och medelstora företag, inom t.ex. nya tjänstenärings-, till storskaliga projekt. Inlandsinnovation ska kunna bidra till en förbättrad finansieringssituation i de skeden och segment där den privata marknaden verkar i begränsad utsträckning. En uppgift för Inlandsinnovation är att investera i företagsprojekt med längre placeringshorisont och större åtaganden, där andra finansörer inte kan ta hela engagemangen själva, t.ex. vissa investeringar i mineralsektorn, destinationsutveckling och i förnybar energi-produktion.

Inlandsinnovation ska kunna erbjuda vissa finansieringslösningar i tidiga skeden. Företagsinkubatorer och kreditgarantiföreningar har kunder med behov av såddfinansiering och små lån. Bolaget bör genom samverkan fungera i det nätverk av marknadskompletterande finansörer och privata aktörer som agerar i regionen. Andra offentliga satsningar omfattar t.ex. de regionala strukturfondsprogrammen och landsbygdsprogrammet. Inlandsinnovation kan bidra till att anpassa det samlade utbudet av finansieringsinsatser i regionen till näringslivets behov. Avkastningskravet för bolaget bör vara rörligt då avkastningen väntas följa inflation och ränteutveckling. Om en stor del av kapitalet används för riskkapitalinvesteringar och projekt med långa ledtider, bör det beaktas att det kan dröja en relativt lång tid innan positiva resultat kan redovisas, även om en god genomsnittlig avkastning kan väntas uppnås på sikt.

Organisatoriska frågor

Inlandsinnovation bör enligt regeringen samarbeta med befintliga offentliga och privata aktörer som snabbt och effektivt kan fatta investerings- och finansieringsbeslut och som når ut till olika kategorier av kunder. Inlandsinnovation kommer därför att ha en förhållandevis liten egen administration. Kostnaderna och avgifterna för förvaltning av Inlandsinnovations investeringar och finansiella åtaganden ska hållas låga. I regionen finns flera offentliga och privata aktörer med tillgång till olika nätverk och med intresse att tillsammans med Inlandsinnovation finansiera investeringar för att skapa utveckling och tillväxt i regionen. Lämpliga samarbetspartner kan vara t.ex. inkubatorer, försäkringsbolag, olika typer av banker, kreditgarantiföreningar, riskkapitalfonder, utförare av högskolenära utvecklingsinsatser och statliga finansieringsaktörer. En aktör med ett omfattande nätverk i regionen är Stiftelsen Norrlandsfonden. Inlandsinnovation bör även föra en dialog med organ som ansvarar för regional tillväxt i länen.

Inlandsinnovation ska ha som främsta uppgift att i samarbete med ett begränsat antal aktörer se till att finansieringslösningar och investeringar tillhandahålls till olika kundkategorier och i form av olika finansiella instrument. Arbetet kan omfatta olika typer av modeller baserade på avtal, portföljinvesteringar, delägarskap och andra lösningar i syfte att uppnå ömsesidig effektivitet till en låg kostnad. Enskilda löpande finansieringsärenden av standardkaraktär bör inte hanteras av Inlandsinnovation utan bör på uppdrag av bolaget hanteras av andra aktörer. Inlandsinnovation

ska ta fram en strategi där tydliga mål, omfattning, förväntad avkastning, kostnader och olika gränser för respektive insats definieras och där resultat följs upp regelbundet. När insatser genomförs av en annan aktör ska ansvarsfördelningen mellan Inlandsinnovation och utföraren respektive kunden samt även utförarens förhållande till kunderna tydligt definieras. Möjligheter till deltagande i finansiering på lika villkor med privata aktörer ska eftersträvas. När det föreligger särskilda skäl kan Inlandsinnovation besluta att direkt finansiera eller investera i ett företag eller ett projekt, t.ex. särskilt omfattande insatser.

Inlandsinnovation kan utifrån den angivna flexibiliteten bygga upp en balanserad portfölj av åtaganden som innebär en rimlig fördelning mellan utförare, direkta investeringar, kundkategorier, finansiella instrument, löptider och branscher. Ledningen bör löpande försäkra sig om att värdeutvecklingen för de olika åtaganden och investeringar som utgör portföljen regelbundet uppdateras och utvärderas. I det fall förhållanden uppstår som har bäring på det EU-rättsliga regelverket rörande statligt stöd kommer regeringen att se till att Inlandsinnovation verkar på ett sätt som är förenligt med EU:s regelverk. I sådana fall kan t.ex. lagen (1994:77) om regionala utvecklingsbolag vara tillämplig.

Finansiella instrument

Inlandsinnovation har möjlighet att direkt eller indirekt erbjuda olika former av finansiella instrument som kan efterfrågas i samband med etablering, utveckling av företag och projekt med verksamhet i norra Sveriges inland. De finansiella instrumenten består av t.ex. lån, garantier, riskkapital och s.k. hybridkapital. En utgångspunkt för hanteringen av dessa finansiella instrument bör vara att varje enskild investering ska ske på marknadsmässiga grunder. Samverkan med privata och offentliga aktörer ska säkra effektiviteten och säkerställa att insatserna inte överlappar eller tränger undan dessa aktörers verksamhet. Eftersom en offentlig aktörers möjligheter att komplettera marknaden och samtidigt inte överlappa privata investerares verksamhet skiljer sig åt för olika typer av finansiella instrument, regioner och skeden kan avkastningskravet komma att variera för de olika finansiella instrumenten. Vid fastställande av ett marknadsmässigt avkastningskrav bör hänsyn tas till att verksamheten ska bidra till en förbättrad finansieringssituation i skeden och segment där den privata marknaden verkar i begränsad utsträckning. Vidare bör hänsyn tas till investeringarnas regionala begränsningar. Omständigheten att värderingen av säkerheter kan vara låg kan t.ex. kompenseras av ett ökat utbud av marknadskompletterande lån och garantier.

Inlandsinnovation bör fastställa olika strategier för finansiering i olika skeden. Finansiering i form av t.ex. lån och eget kapital skiljer sig åt mellan tidiga skeden och utveckling av storskaliga projekt. Det kan bl.a. handla om synen på risk, säkerhetsnivåer, graden av samfinansiering, krav på förhållanden mellan skulder och eget kapital och avkastningskrav.

Motionen

I motion 2010/11:N3 (V), som väckts med anledning av skrivelsen, begärs fyra tillkännagivanden: om avkastningskravet, om makten i stödområdet, om infrastrukturprojekt, lokala sparbanker och försäddsmedel samt om lokal service inom den offentliga och den privata sektorn.

Motionärerna anser att det finns många förtjänster med den i skrivelsen skisserade verksamheten hos Inlandsinnovation, t.ex. storleken på satsningen, inriktningen på lån med långa löptider och med lång förväntad tid till återbetalning, insikten om problemen med svårighet att få låna mot säkerhet i t.ex. fastigheter i stödområdet och inriktningen på såddfinansiering och utvecklingsstöd till inkubatorer. Det finns dock också brister i redovisningen, t.ex. inger de skrivningar som finns kring avkastningskraven oro, menar motionärerna. Det bör räcka med ett nominellt oförändrat kapital över tiden som avkastningskrav.

Vänsterpartiet vill också se en vidgning av ambitionerna. I många kommuner inom stödområdet finns en känsla av orättvisa vad gäller återföringen av vinster från de råvaror som produceras inom regionen, säger motionärerna. Järnmalm, skog och vatten har varit avgörande för Sveriges välstånd. Riksdagen bör genom ett tillkännagivande uttala att stödområdet inte ska vara råvaruleverantör, där huvudkontoren och makten finns i Stockholm eller i andra huvudstäder, utan huvudkontor med forskning och utveckling bör förläggas till stödområdet, anför det.

En del av de aktuella medlen bör avsättas för små infrastrukturprojekt i regionen, anser motionärerna vidare. En satsning på 10–20 miljoner kronor kan vara avgörande för ett gruvprojekt eller ett projekt inom besöksnäringen. Det bör också satsas medel för att bygga ut nätet av lokala sparbanker, mot bakgrund av hur väl de fristående sparbankerna klarade finanskrisen. Vidare bör det ske en satsning på s.k. försäddsmedel, vilket gör det möjligt för innovatörer att utveckla sina idéer, anför motionärerna.

I skrivelsen sägs att ett grundläggande utbud av service och tjänster är en förutsättning för etablering av verksamheter, men motionärerna anser att detta inte följs upp och hänvisar till den nyligen aviserade nedläggningen av Försäkringskassans servicekontor och till tidigare nedläggningar av serviceenheter inom den offentliga sektorn. Inom den privata sektorn har nedläggningar av bensinstationer, livsmedelsaffärer och biografier utarmat det kommersiella utbudet och det kulturella livet i stödområdet, menar motionärerna. Utredningsbetänkandet *Se medborgarna – för bättre offentlig service* (SOU 2009:92), som den särskilde utredaren Lars Högdahl avlämnade hösten 2009, har ännu inte lett till några regeringsförslag, påpekas det.

Vissa kompletterande uppgifter

Framtagandet av skrivelsen har föregåtts av samtal med företrädare för oppositionen.

Något ekonomiskt mål i siffror för Inlandsinnovations verksamhet har inte fastställts. Det som sägs i skrivelsen om marknadsmässigt avkastningskrav, långa ledtider, regionala möjligheter och förutsättningar indikerar, enligt Näringsdepartementet, ett avkastningskrav som ligger mellan fullt ut marknadsmässigt, vilket innebär en avkastning på 10–15 % på eget kapital, och ett nominellt avkastningskrav.

Enligt departementet kan det vara möjligt att Inlandsinnovation är ensam finansierad av ett projekt. Inlandsinnovation kan också bedriva samverkan med privata och andra offentliga finansierare. Det är även möjligt med endast offentliga finansierare för ett projekt, dvs. Inlandsinnovation kan vara i samverkan med andra offentliga finansierare, även om privat samverkan hela tiden ska eftersträvas.

Näringsdepartementet påpekar att inget av det som omnämns i motionen (yrkande 3) som lämpliga områden eller projekt för Inlandsinnovation att engagera sig i är uteslutet för bolaget.

Efter riksdagens planerade beslut i mitten av maj kommer bolagsstämma att äga rum. Enligt Näringsdepartementet kommer det sannolikt inte att överlämnas någon särskild ägaranvisning. Regeringens skrivelse anses kunna fungera som anvisning för bolaget.

Utredningsbetänkandet *Se medborgarna – för bättre offentlig service* (SOU 2009:92), som omnämns i motionen, har remissbehandlats och är nu föremål för beredning inom Regeringskansliet. Regeringen gav den 31 mars 2011 i uppdrag åt Statskontoret att ta fram ett samlat underlag om myndigheternas service i samverkan. I bakgrundsbeskrivningen till uppdraget omnämns det nyssnämnda betänkandet. I uppdraget ingår att kartlägga medborgares och företags behov av service i samverkan och hur myndigheters service för närvarande uppfyller dessa behov i hela landet. Statskontoret ska beskriva hittills gjorda erfarenheter av olika typer av samverkan, t.ex. lokalsamverkan och tjänstesamverkan, och analysera möjligheter och begränsningar till samverkan och huruvida det finns möjlighet att utveckla samverkan med fler myndigheter. Statskontoret ska även analysera i vilken utsträckning service i samverkan lett till effektiviseringar för myndigheterna. Statskontoret ska slutredovisa arbetet till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 15 april 2012.

Frågan om kommersiell och offentlig service på landsbygden behandlades av utskottet i december 2010 i anslagsbetänkandet om utgiftsområde 19 Regional tillväxt (prop. 2010/11:1 utg.omr. 19, bet. 2010/11:NU2). Utskottet avstyrkte motioner i detta ämne. I ett särskilt yttrande (S, MP, V) erinrades om att företräddarna för de tre partierna i en gemensam motion hade förordat att 30 miljoner kronor utöver regeringens förslag i budgetpropositionen för 2011 skulle tillföras det aktuella anslaget Regionala tillväxtåtgärder (1:1) att användas för att säkra tillgängligheten till grundläggande kommersiell service i gles- och landsbygd. En reservation

(V) och en motivreservation (S) avlämnades när det gällde frågan allmänt om kommersiell och offentlig service på landsbygden. Riksdagen följde utskottet.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen beslutade i december 2010, som nämnts, att inrätta ett nytt statligt bolag för att främja innovation och företagande i stödområde A. Ett enhälligt näringsutskott förordade ett sådant riksdagsbeslut men påtalade samtidigt att det i regeringens förslag fanns oklarheter som borde klarläggas innan verksamheten kan påbörjas. Därför var riksdagsbeslutet villkorat av att regeringen skulle återkomma till riksdagen med en mer detaljerad redovisning av inriktningen av det nya bolagets verksamhet, innan den praktiska verksamheten i det nya bolaget sätts i gång. I redovisningen borde bl.a. ingå en beskrivning av hur verksamheten ska organiseras, hur eventuell samverkan med andra aktörer beräknas kunna ske, vilka finansiella instrument som ska tillhandahållas samt en bedömning av förenligheten med gällande statsstödsregler

Regeringen lämnar nu i skrivelsen den begärda redovisningen. Utskottet noterar att framtagandet av skrivelsen har föregåtts av samtal med företrädare för oppositionen.

I motionen som väckts med anledning av skrivelsen framförs olika synpunkter med koppling till den verksamhet som Inlandsinnovation AB ska bedriva. Utskottet, som noterar att något avkastningskrav på bolaget ännu inte har fastställts, utgår från att en lämplig avvägning kommer att ske där aspekter som hänsyn till marknaden och de aktuella verksamhetsgrenarna beaktas. I motionen nämns vidare olika områden eller projekt som Inlandsinnovation föreslås engagera sig i. Inget av det som omnämns kommer, enligt uppgift, att vara uteslutet från vad bolaget kan engagera sig i. Det är dock inte en fråga för riksdagen att mer i detalj föreskriva vilka projekt som bolaget ska engagera sig i. Inte heller bör riksdagen styra var de aktörer som kan komma att få stöd av Inlandsinnovation ska förlägga sina huvudkontor eller liknande. När det gäller frågan om offentlig och privat service i det område som Inlandsinnovation ska verka i anser utskottet att detta är en fråga som bör behandlas i andra sammanhang.

Sammantaget ställer sig utskottet positivt till den inriktning av verksamheten för Inlandsinnovation som redovisas i skrivelsen. Samtidigt förutsätter utskottet att Näringsdepartementet på lämpligt sätt återkommer till utskottet med information om resultatet av verksamheten.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion 2010/11:N3 (V). Regeringens skrivelse bör läggas till handlingarna.

Reservation

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservation.

Redovisning av inriktningen av verksamheten hos Inlandsinnovation AB (V)

av Kent Persson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:N3 yrkandena 1–4 och lägger skrivelse 2010/11:74 till handlingarna.

Ställningstagande

Efter diskussioner mellan regeringen och den rödgröna oppositionen föreligger nu en skrivelse om den planerade verksamheten hos Inlandsinnovation AB. I likhet med vad som anförs i motion 2010/11:N3 (V) anser jag att skrivelsen har många förtjänster. Bland dessa kan nämnas storleken på satsningen, 2 miljarder kronor, som är mycket positiv. Inriktningen på lån med långa löptider med lång förväntad tid till återbetalningsförmåga gör vidare att satsningar på mer riskfyllda projekt underlättas. Att regeringen lyfter upp problemen med svårigheten att få lån mot säkerhet i t.ex. fastigheter i stödområdet på grund av låg värdering är också mycket bra. Sådaffinansieringssatsningar och utvecklingsstöd till inkubatorer är andra positiva delar.

Men det finns också brister i skrivelsen. De skrivningar som finns kring avkastningskraven inger oro. Jag anser att ett nominellt oförändrat kapital över tiden är tillräckligt som avkastningskrav, och det är svårt att utläsa ur skrivelsen om detta är syftet. Detta bör riksdagen göra ett tillkännagivande om.

Vänsterpartiet skulle också vilja se en vidgning av ambitionerna för bolaget. I många kommuner inom stödområdet finns en berättigad känsla av orättvisa vad gäller återföringen av vinster på de råvaror som producerats i regionen under mycket lång tid. Järnmalm, skog och vatten har varit avgörande för Sveriges välstånd och har lyft landet från att ha varit ett av Europas fattigaste länder till en välståndsnation. Vattenkraftskommunerna har t.ex. slutit sig samman för att få del av vinsterna från vattenkraften. Vindkraften är nu aktuell med stora vindkraftsparker i Norrland, där elen ska föras söderut. Gruvnäringen befinner sig i en högkonjunktur där nya gruvor projekteras och öppnas. Vänsterpartiet anser att stödområdet inte än

en gång bör vara råvaruleverantör av närmast kolonial karaktär, där huvudkontoren och makten förläggs till Stockholm eller andra huvudstäder. Riksdagen bör därför genom ett tillkännagivande peka på vikten av detta.

Jag anser också att en del av de aktuella medlen bör avsättas för små infrastrukturprojekt i regionen. En investering på 10–20 miljoner kronor kan vara avgörande för ett gruvprojekt eller en satsning inom besöksnäringen, vilka kan ge också andra typer av arbetstillfällen. När det gäller gruvprojekt vill jag erinra om att Vänsterpartiets uppfattning är att uranbrytning inte ska förekomma i Sverige. Med tanke på hur bra de fristående sparbankerna klarade sig ur finanskrisen menar jag vidare att det bör ske en satsning av medel för att ytterligare bygga ut nätet av lokala sparbanker. Almi Företagspartner AB har pekat på att det saknas försåddsmedel som ger möjligheter för innovatörer som har idéer som är i en tidig fas att utveckla dem. Vänsterpartiets ambition är att finansiering av alla delar i en innovationskedja som kan leda fram till fler arbetstillfällen så småningom ska vara tillgodosedd. Riksdagen bör uppmana regeringen att agera i enlighet med vad jag har förordat.

Jag menar slutligen också att vad regeringen skriver om att ett grundläggande utbud av service och tjänster är en förutsättning för en etablering av verksamheter inte följs upp genom konkreta åtgärder. Det utredningsbetänkande om bättre offentlig service som Lars Högdahl lämnade våren 2010 har ännu inte lett till några förslag från regeringen, och det tycks av uttalanden från regeringen som om det inte kommer några förslag på länge än. Vänsterpartiet menar att regeringen gör det närmast omöjligt för den berörda delen av landet att utvecklas om inte offentlig och privat service förbättras radikalt. Frågan är hur de arbetare, innovatörer, administratörer och andra specialister som behövs för att en utveckling ska komma till stånd i området ska fås att stanna kvar eller att flytta till stödområdet om servicen försämras. Här behövs det en helhetslösning om en positiv utveckling ska komma till stånd. Riksdagen bör genom ett tillkännagivande uppmana regeringen att agera när det gäller lokal service i enlighet med vad jag förordat.

Sammanfattningsvis anser jag att riksdagen genom ett tillkännagivande ska uppmana regeringen att agera i de fyra avseenden som jag har tagit upp, nämligen om avkastningskravet, om makten i stödområdet, om infrastrukturprojekt, lokala sparbanker och försåddsmedel samt om lokal service inom den offentliga och den privata sektorn. Med ett sådant beslut av riksdagen blir motion 2010/11:N3 (V) helt tillgodosedd och tillstyrks. Regeringens skrivelse bör läggas till handlingarna.

Särskilt yttrande

Regeringens hantering av inrättandet av Inlandsinnovation AB m.m. (S, MP)

Lars Johansson (S), Krister Örnfjäder (S), Ann-Kristine Johansson (S), Börje Vestlund (S), Ingela Nylund Watz (S), Ingemar Nilsson (S) och Lise Nordin (MP) anför:

Vi vill erinra om hur regeringen hösten 2010 hanterade förslaget om att inrätta Inlandsinnovation AB. Förslaget lades fram i hösttilläggsbudgeten för 2010. Bortsett från att denna typ av förslag inte bör läggas fram i en tilläggsbudget utan i en budgetproposition eller en särproposition, var förslaget så undermåligt underbyggt att ett enigt näringsutskott, som följdes av ett enigt finansutskott, kunde tillstyrka förslaget endast med villkor att regeringen skulle återkomma till riksdagen med en detaljerad redovisning av inriktningen av det nya bolagets verksamhet. Vi anser att regeringens hantering var oseriös och innebär en ringaktning av riksdagens ställning som beslutsfattare. Regeringen bör inte agera på ett sådant sätt att frågor, som borde vara lösta när regeringen presenterar ett förslag, måste lösas i efterhand.

Vi vill också erinra om det förslag om att inrätta en ny riskkapitalfond, genom en extra utdelning från Vattenfall AB med 5 miljarder kronor, som företrädare för Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet har lagt fram. En sådan fond ska agera marknadskompletterande och aktivt stimulera det breda näringslivets kapitalbehov, men med särskilt fokus på innovativa små och medelstora industri- och tjänsteföretag. Insatser som stärker det svenska näringslivets långsiktiga konkurrenskraft ska särskilt prioriteras. Fonden ska t.ex. kunna användas för satsningar på företag som verkar i branschen för miljöteknik.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2010/11:74 Redovisning av inriktningen av verksamheten hos Inlandsinnovation AB.

Följdmotionen

2010/11:N3 av Kent Persson m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om avkastningskravet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om makten i stödområdet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om infrastrukturprojekt, lokala sparbanker och försåddsmedel.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om lokal service inom den offentliga och den privata sektorn.